

# WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok III.

WARSZAWA, DNIA 30 WRZEŚNIA 1926 R.

Nr. 18.

## TREŚĆ:

|                                                                                                |          |                                                                         |          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------------------------------------------------------------|----------|
| Ruch służbowy . . . . .                                                                        | str. 137 | Odsyłanie destruktywów do Skarbcza Emisyjnego . . . . .                 | str. 140 |
| Unieważnione akcje Banku Polskiego . . . . .                                                   | " 137    | Obligacje 5% pożyczki konwersyjnej w odcinkach po 500,                  |          |
| Bezwzględny zakaz palenia tytoniu w salach manipulacyjnych . . . . .                           | " 137    | 1000 i 2000 złotych . . . . .                                           | " 141    |
| Zaliczanie kosztów przy przesyłkach za pobraniem pocztowem . . . . .                           | " 138    | Wyjątkowa wysyłka zasitów kasom skarbowym zasilanym,                    |          |
| Ostateczny termin wymiany 1 i 2-złotowych biletów zdawkowych z napisem „Bank Polski” . . . . . | " 139    | należącym do obcych okręgów bankowych . . . . .                         | " 141    |
| Poręka weksłowa . . . . .                                                                      | " 139    | Zamówienia robót introligatorskich . . . . .                            | " 141    |
| Zaległości podatku obrotowego firm akredytowanych . . . . .                                    | " 140    | Zapisywanie równowartości skupionych dewiz na rachunki żyrowe . . . . . | " 141    |
| Nowe rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości o lichwie pieniężnej . . . . .          | " 140    | Działalność Sowieckiego Banku Państwa . . . . .                         | " 141    |
| Przyjmowanie obligacji 8% pożyczki dolarowej do komisyjnej sprzedaży . . . . .                 | " 140    | Urzędowa stopa dyskontowa w poszczególnych krajach . . . . .            | " 143    |
|                                                                                                |          | Wydatki i dochody państwa . . . . .                                     | " 144    |

## Ruch służbowy.

### Przeniesienia.

Marjan Polak, Zastępca Dyrektora Oddziału w Jaśle na równorzędne stanowisko do Oddziału w Stanisławowie.

Tadeusz Dębicki z Kołomyi, Tadeusz Gawalewicz z Tarnopola, Wacław Górecki ze Lwowa, Adam Harassek z Kalisza i Leonard Idzikowski z Centralnej Księgowości w Warszawie — wszyscy do nowopowstającego Oddziału w Pińsku.

### Zmarli.

Konstanty Daniłowicz z Oddziału we Lwowie.

## Unieważnione akcje Banku Polskiego.

(Dział I Spisu Okólników).

| Numer kolejny | Imię i nazwisko pierwszego akcjonariusza | Odcinków |          | Numery akcji |
|---------------|------------------------------------------|----------|----------|--------------|
|               |                                          | szfuk    | po akcji |              |
| 87.           | Zygmunt Gutner . . . . .                 | 1        | 1        | 48421        |
| 88.           | Klara Hejwowska . . . . .                | 1        | 1        | 253239       |

## Bezwzględny zakaz palenia tytoniu w salach manipulacyjnych.

(Dział I Spisu Okólników).

Mimo kilkakrotnego przypominania Oddziałom, ażeby palenie tytoniu było zaniechane, zwłaszcza w czasie załatwiania operacji bankowych, zarządzenie to nie jest ściśle przestrzegane, skutkiem czego zdarzyły się w ostatnich czasach wypadki wzniesienia ognia.

Wobec powyższego wydaje się niniejszym bezwzględny zakaz palenia tytoniu w skarbcu, klatce kasowej oraz na sali operacyjnej z nadmienieniem, że każde tego rodzaju przekroczenie ma być podawane przez Dyрекcję Oddziału do wiadomości Wydziału Personalnego Dyrekcji.

## Zaliczanie kosztów przy przesyłkach za pobraniem pocztowym.

(Dział I Spisu Okólników).

Przy załatwianiu operacji bankowych na podstawie zleceń w drodze korespondencyjnej Oddziały zmuszone są częstokroć uzyskiwać brakującą do uregulowania danego obliczenia kwotę za pobraniem pocztowym. Ponieważ Bank ponosi przy takim trybie postępowania koszty liczone przez pocztę, które winny być zasadniczo pokrywane przez odnośnego klienta, należy je zatem wliczać do sumy, wynikającej rzeczywiście z odnośnego obrachunku.

Ze względu na to, że za pobraniem pocztowym można wysyłać: 1) listy polecane, 2) listy wartościowe, 3) paczki zwykłe i 4) paczki wartościowe, skutkiem czego uiszcza się w poszczególnych wypadkach różne opłaty i należności pocztowe, muszą być przeto do brakującej z obrachunku kwoty doliczane przy wysyłce:

1) listu poleconego:

- a) opłata za wagę,
- b) „ „ polecenie,
- c) „ „ pobranie,

2) listu wartościowego:

- a) opłata za wagę,
- b) „ „ polecenie,
- c) „ „ pobranie,
- d) należność od deklarowanej wartości,
- e) dodatkowa opłata (obecnie 10 gr),

3) paczki zwykłej:

- a) opłata za wagę,
- b) „ „ pobranie,
- c) dodatkowa opłata,

4) paczki wartościowej:

- a) opłata za wagę,
- b) „ „ pobranie,
- c) należność od deklarowanej wartości,
- d) dodatkowa opłata i
- e) należność manipulacyjna przy paczkach o wartości ponad 100 złotych.

Z uwagi na to, że urząd pocztowy, inkasujący należność pobraniową, przesyła ją Oddziałowi przekazem pieniężnym (pobraniem) i liczy od niego normalną opłatę, musi być opłata ta również doliczana we wszystkich powyższych wypadkach, oprócz wyżej podanych kosztów.

### Przykład.

I. Za list polecany za pobraniem zł 800 o wadze 50 g należy obliczyć (w myśl Dziennika Urzędowego Generalnej Dyrekcji Poczty i Telegrafów Nr. 31 z dnia 20 sierpnia 1926 r.):

|                                                                     |         |
|---------------------------------------------------------------------|---------|
| a) opłatę za wagę . . . . .                                         | zł 0:40 |
| b) „ „ polecenie . . . . .                                          | „ 0:30  |
| c) „ „ pobranie . . . . .                                           | „ 0:30  |
| d) koszty przekazu pobraniowego (wraz z dodatkową opłatą) . . . . . | „ 2:05  |
| Razem . . . . .                                                     | zł 3:05 |

Łączna suma do pobrania wynosić będzie zatem zł 803:05 a nie zł 800.

II. Za list wartościowy, zawierający np. papiery wartościowe na zł 3.500 o wadze 238 g za pobraniem zł 900 należy obliczyć:

|                                                                     |         |
|---------------------------------------------------------------------|---------|
| a) opłatę za wagę . . . . .                                         | zł 0:40 |
| b) „ „ polecenie . . . . .                                          | „ 0:30  |
| c) należność od deklarowanej wartości . . . . .                     | „ 3:50  |
| d) dodatkową opłatę . . . . .                                       | „ 0:10  |
| e) koszty przekazu pobraniowego (wraz z dodatkową opłatą) . . . . . | „ 2:05  |
| Razem . . . . .                                                     | zł 6:35 |

Łączna zatem suma do pobrania wynosić będzie zł 906,35 a nie zł 900.

W razie zmiany taryfy opłat pocztowych, winno obliczanie należności ulec odpowiedniej modyfikacji.

Jeżeli z obrachunku danej operacji wynika drobna kwota, która ma być uzyskana za pobraniem pocztowym, można ją wyrównać, za pośrednictwem podręcznej kasy drobnych wydatków, składając tam odpowiedni, zaparafowany przez Dyrektora Oddziału bon; większe natomiast sumy zaliczać w rozchodzie dziennika kasowego na rachunku sum przechodnich. Po nadesłaniu pokrycia winna być uskuteczniiona wpłata do podręcznej kasy drobnych wydatków, względnie dokonane odpowiednie księgowanie na wymienionym rachunku.

Jednocześnie zwraca się uwagę, że polski urząd pocztowo-telegraficzny w Gdańsku Nr. 3 przemianowano obecnie na Nr. 1, wobec czego korespondencję, wysyłaną do Gdańska, należy adresować *Hiast. Urz. 22 z dn. 30. IX. 27.*  
Gdańsk 1.

Ponadto nadmienia się, że — zgodnie z telefonicznym wyjaśnieniem Wydziału V Generalnej Dy-  
rekcji Poczt i Telegrafów — urzędy pocztowe winny obliczać należność od wysyłanych przez Bank *Władze*  
Polski do Gdańska listów wartościowych i paczek wartościowych według taryfy krajowej, o ile *Pracownicy*  
wysyłka adresowana jest do urzędu pocztowo-telegraficznego Gdańsk 1, w przeciwnym razie, t. j. je-  
żeli adres opiewa na inny urząd pocztowy gdański (niemiecki) uiszcza się opłaty pocztowe według *urzęd. 10. 10. 27.*  
taryfy zagranicznej.

Wyjaśnienie niniejsze podaje się ze względu na nasuwającą pewne wątpliwości stylizację pozycji 9 b) i 10 d) taryfy pocztowej, ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów Nr. 31 z dnia 25 sierpnia 1926 r.

### **Ostateczny termin wymiany 1 i 2-złotowych biletów zdawkowych z napisem „Bank Polski”.**

(Dział XIII Spisu Okólników).

Z dniem 30 września 1926 r. upływa termin wymiany 1 i 2-złotowych biletów zdawkowych z napisem „Bank Polski”, które tracą po tym dniu wszelką wartość pieniężną, ostateczny zaś termin składania tych biletów w Oddziałach przez kasy skarbowe oznaczono w Okólniku Nr. 86 z dnia 9 października 1925 r. na dzień 9 października 1926 r.

W związku z powyższym winny Oddziały w dniu 9 października 1926 r. po uzgodnieniu kasy dziennej odesłać cały posiadany zapas rzeczonych biletów do Skarbcza Emisyjnego i zaksięgować odnośną sumę w rozchodzie dziennika kasowego na rachunku „Bilety zdawkowe w drodze”.

Po dniu 30 września 1926 r. nie wolno przyjmować wspomnianych biletów do wymiany od klientów, lecz należy kierować ich wprost do Ministerstwa Skarbu, Departament Obrotu Pieniężnego w Warszawie.

### **Poręka weksłowa.**

(Dział IV Spisu Okólników).

W Instrukcji Służbowej Cz. IV § 1, strona 5, omówiono istotę poręki weksłowej oraz jej formę zewnętrzną. Jakkolwiek — zgodnie z prawem wekslowym — wyraźnie zaznaczono tam, że poręczyciel winien wskazać za kogo ręczy, mimo to niektóre Oddziały interpretują dalsze postanowienie Instrukcji w ten sposób, jakoby sam podpis poręczyciela (avalisty) pod podpisem żyranta po słowie „Poręczam“ wskazywał już, że poręka dotyczy właśnie tej osoby, pod której podpisem umieścił swój podpis poręczyciel.

Wyjaśnia się zatem, że, jeżeli osoba trzecia ręczy za żyranta, musi pod jego podpisem wypisać treść „Poręczam za ..... (imię i nazwisko żyranta).....“ a następnie podpisać się. Gdyby poręczyciel nie wskazał nazwiska żyranta w treści poręczenia, umieszczonego pod jego podpisem według podanego wzoru, przyjmuje się, że poręka odnosi się tylko do wystawcy. Z powyższego wynika, że osoba, dająca porękę za wystawcę, może się podpisać tak na przedniej jakoteż na odwrotnej

stronie weksla bez wypisywania jego nazwiska po słowie „Poręczam“. Ze względu jednak na usunięcie wątpliwości wymaga Bank, ażeby poręczyciel umieszczał zawsze swój podpis pod podpisem tego, za kogo ręczy, z zachowaniem wyżej wskazanej formy.

W razie nieprzestrzegania tego warunku, t. j. umieszczenia podpisu poręczyciela za wystawcę na odwrotnej stronie wśród podpisów żyrantów przy wekslach, nadających się zresztą w zupełności do dyskonta, nie można ich z tego powodu odrzucać.

### **Zaległości podatku obrotowego firm akredytowanych.**

(Dział IV Spisu Okólników).

Jednym z głównych zadań Banku Polskiego jest umocnić zaufanie społeczeństwa do własnej waluty, t. j. zapewnić jej stałość. Ponieważ stałość waluty zależy w znacznej mierze od równowagi budżetowej, która znowu może być tylko wówczas utrzymana, jeżeli podatki wpływają punktualnie, przeto Oddziały winny dopilnować, ażeby firmy, akredytowane w Banku Polskim a obowiązane do opłacania podatku obrotowego, regulowały go bez zwłoki.

Z uwagi na konieczność współdziałania wszystkich czynników społeczeństwa w ułatwianiu Bankowi spełniania wyżej wskazanego zadania, należy surowo oceniać zaniedbywanie obowiązku opłaty rzeczzonego podatku i energicznie przeciwdziałać temu zwłaszcza wobec firm akredytowanych w Banku Polskim, przyczem zaznacza się, że zastosowanie odpowiedniej polityki kredytowej jest w takich wypadkach skuteczniejsze aniżeli wszelkie egzekucje.

### **Nowe rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości o lichwie pieniężnej.**

(Dział IV Spisu Okólników).

W związku z notatką w poprzednim numerze Wiadomości Banku Polskiego w sprawie przeciwdziałania drożyznie kredytu w bankach prywatnych zwraca się uwagę Oddziałów na nowe rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 7 września 1926 r. o lichwie pieniężnej, zawarte w Dzienniku Ustaw Nr. 95 z dnia 21 września 1926 r., poz. 556, w myśl którego korzyści majątkowe, osiągane przy operacjach kredytowych przez przedsiębiorstwa, trudniące się czynnościami bankowymi, nie mogą przekraczać 16% w stosunku rocznym.

### **Przyjmowanie obligacji 8% pożyczki dolarowej do komisowej sprzedaży.**

(Dział IX Spisu Okólników).

Obligacje 8%-wej 25-letniej polskiej pożyczki dolarowej z 1925 r., emitowanej przez Rząd Polski w Stanach Zjednoczonych za pośrednictwem Banku Dillon, Read and Co., New York, pojawiły się w ostatnim czasie również na rynku krajowym.

W razie zaofiarowania tych obligacji Oddziałom do skupu, należy przyjmować je do komisowej sprzedaży i wysyłać do Wydziału Papierów Wartościowych Oddziału Głównego, gdyż — wobec braku notowań na giełdzie warszawskiej — Oddziały nie posiadają podstaw do określenia ich kursu.

Obecne notowanie pożyczki tej na giełdzie nowojorskiej wynosi około 89% nominalnej wartości; notowanie to jest co pewien czas podawane w wydawnictwie „Ajencja Wschodnia“.

### **Odsyłanie destruktywów do Skarbcza Emisyjnego.**

(Dział XIII Spisu Okólników).

Część Oddziałów mylnie interpretuje zarządzenie zamieszczone w poprzednim numerze Wiadomości Banku Polskiego w artykule pod tytułem „Odsyłanie destruktywów do Skarbcza Emisyjnego”, odsyłając destrukty — wprawdzie w pełnej skrzynce — lecz zawierającej niepełne wiązki. Wobec tego przypomina się obowiązujący w dalszym ciągu list okrężny Skarbcza Emisyjnego Nr. 2774 z dnia 20 lipca 1925 r., którego ustęp ostatni zawiera polecenie przesyłania biletów bankowych i zdawkowych wyłącznie w pełnych wiązках. Od zasady tej mogą Oddziały odstępować jedynie przy odsyłaniu destruktywów biletów 500-złotowych, ponieważ zebranie pełnej wiązki wymagałoby zbyt wiele czasu. To samo dotyczy odsyłki biletów wszelkich odcinków po terminie ich ostatecznego wycofania z obiegu.

## **Obligacje 5% pożyczki konwersyjnej w odcinkach po 500, 1000 i 2000 złotych.**

(Dział VII i IX Spisu Okólników).

Urząd Pożyczek Państwowych Ministerstwa Skarbu zawiadomił Bank pismem z dnia 23 września 1926 r. Nr. 140933 o wypuszczeniu obligacji 5% pożyczki konwersyjnej w odcinkach po 500, 1000 i 2000 złotych z kuponami po zł 12:50, 25 i 50, płatnymi w dniach 1 stycznia i 1 lipca.

Kupony powyższe winny Oddziały opłacać narówni z innymi kuponami, same zaś obligacje w wymienionych odcinkach mogą być skupowane (na rachunek „Papiery procentowe własne“) i przyjmowane jako zabezpieczenie pożyczek terminowych.

Treść niniejszego artykułu należy odnotować w Okólniku Nr. 30 z dnia 17 czerwca 1926 r.

## **Wyjątkowa wysyłka zasiłków kasom skarbowym zasilanym, należącym do obcych okręgów bankowych.**

(Dział VIII Spisu Okólników).

Dowództwa różnych formacji wojskowych zmuszone są częstokroć — z powodu zmiany miejsca postoju ich oddziałów — wysyłać asygnacje z upoważnieniem na wypłatę większych sum pieniężnych do kas skarbowych, przydzielonych do obcych kas zasilających. W takich wypadkach otrzymuje Oddział czek dyspozycyjny miejscowej kasy skarbowej zasilającej z jednoczesnym poleceniem uskutecznienia wysyłki dotacji kasie skarbowej, zasilanej normalnie przez inny Oddział.

Z uwagi na to, że za tem odchyleniem w obowiązujących przepisach przemawiają względy życiowe i praktyczne, należy tego rodzaju zlecenia wykonywać, przyczem poniesione z tytułu wysyłki zasiłku koszty mają być odnotowywane normalnie w wykazie (form. Nr. 280).

## **Zamówienia robót introligatorskich.**

(Dział I Spisu Okólników).

Przy zamówieniach, przesyłanych Wydziałowi Administracyjnemu na wykonanie teczek, pudełek, tekturek z alfabetem i t. p. nie podają Oddziały dokładnej wielkości. Ponieważ introligatornia bankowa nie może częstokroć zorientować się, do jakiego celu ma służyć zamówiony przedmiot i dopiero w drodze dodatkowej korespondencji zmuszona jest uzyskiwać potrzebne wskazówki, przeto poleca się Oddziałom podawać jednocześnie z zamówieniem bliższe określenia, t. j. numer formularza, dla którego ma mieć odnośna robota zastosowanie tudzież wymiary w centymetrach.

## **Zapisywanie równowartości skupionych dewiz na rachunki żyrowe.**

(Dział VIII i XII Spisu Okólników).

Ze względu na nieściśle przestrzeganie ogólnego polecenia zapisywania na rachunki żyrowe sum, przypadających do wypłaty z tytułu załatwionych operacji bankowych, przypomina się zarządzenie to, zawarte w Wiadomościach Banku Polskiego Nr. 3 z dnia 15 lutego 1926 r. z nadmienieniem, że ustalona zasada winna mieć zastosowanie również przy wypłatach równowartości za skupione dewizy, zwłaszcza wówczas, kiedy te przedstawiane są nie przez samych właścicieli, Oddziałowi znanych, lecz przez ich personel lub też w drodze korespondencji.

## **Działalność Sowieckiego Banku Państwa.**

Bank Państwa Republiki Sowieckiej utworzony został na mocy dekretu Rządu Sowieckiego w październiku 1921 r. Kapitał zakładowy tego Banku stanowiły pieniądze papierowe, przekazane przez Skarb Bankowi i przedstawiające wartość zaledwie 15 milionów rubli w złocie. Z biegiem czasu Bank ten rozwinął się w poważną instytucję bankową z kapitałem 10 milionów czerwonoćców (sto milionów rubli w złocie) i z poważnym zapasem złota, platyny i pełnowartościowych walut zagranicznych. Sprawozdanie Banku na dzień 1-go stycznia wykazuje sumę bilansową w wysokości 3.843.000.000 rubli.

Pomyślnym dla rozwoju Banku był zwłaszcza okres stabilizacji waluty, t. j. rok 1924/25. W okresie tym liczba oddziałów Banku wzrosła z 390-ciu do 457-miu. Oprócz tego na mocy umowy, zawartej z Ludowym Komisarjatem Finansów, urzędy skarbowe, znajdujące się w centrum kraju i w dalszych

gubernjach, zobowiązały się spełniać zlecenia Banku i jego oddziałów w zakresie najprostszych funkcji bankowych. W ten sposób sieć agentur Banku Państwa objęła także i 600 oddziałów skarbowych.

Poniższa tabelka przedstawia rozwój operacji Banku Sowieckiego w ostatnich latach (w milionach rubli):

|                                 | 30/IX 1924 | 30/IX 1925 | 1/I 1926 |
|---------------------------------|------------|------------|----------|
| Suma bilansowa . . . . .        | 1.618.8    | 3.430.1    | 3.843.0  |
| Kapitał i fundusz zapasowy . .  | 107.9      | 107.9      | 107.9    |
| Wkłady i rachunki bieżące . . . | 308.0      | 683.3      | 730.7    |
| Obieg pieniężny . . . . .       | 521.9      | 756.6      | 781.4    |
| Gotowizna i kor. „Nostro“ . . . | 352.3      | 366.4      | 321.4    |
| Zakupy zboża . . . . .          | 121.2      | 339.2      | 392.9    |
| Pożyczki i dyskonta . . . . .   | 541.8      | 1.237.1    | 1.436.7  |
| Rezerwy kruszcowo-walutowe . .  | 239.0      | 263.4      | 265.0    |

Według bilansu z dnia 1/IX.26 r. obieg pieniężny wzrósł do sumy 800,4 milj. rubli, czyli w porównaniu ze styczniem 1926 roku zwiększył się o 2,4%, podczas gdy równocześnie rezerwy kruszcowo-walutowe spadły do sumy 231,3 milj. rubli, czyli że zmniejszyły się o 12,7%. Dyskonto weksli wynosiło 597 milj. rubli.

Cechą charakterystyczną roku bankowego 1924/25 jest ekspansja zarówno pasywów jak i aktywów w związku z ożywieniem przemysłu i handlu i w wyniku przeprowadzonej z powodzeniem na wiosnę roku 1924 reformy walutowej. A więc pasywa Banku wykazują znaczny wzrost głównie dzięki ekspansji wkładów i rachunków bieżących. Stosunek tych pozycji do ogólnej sumy pasywów wykazuje wzrost z 19,8% (na koniec września 1924 r.) do 21,7% (na koniec września 1925 r.), podczas gdy stosunek emisji biletów bankowych do ogólnej sumy pasywów spadł z 32,3% do 22,4%. Wzrost emisji biletów bankowych w tym okresie wynosił 234 milj., gdy wzrost wkładów i rachunków bieżących — 375 milj. Stosunek ogólnej sumy wkładów i rachunków bieżących do emisji biletów bankowych, który na koniec września wynosił 69,2%, na koniec tego miesiąca w roku następnym wzrósł do 91%.

Przechodząc do aktywów należy podkreślić, że fundusze uległy większej dyslokacji, mającej na celu użycie ich dla bardziej produkcyjnych celów. A więc ilość gotówki, będącej do rozporządzenia oddziałów, wykazuje znaczne zmniejszenie, ponieważ z chwilą, gdy Sowiecki Bank Państwa powiększył swoje rezerwy, ma on większą łatwość w operowaniu gotówką w centrali i oddziałach. Poniższa tabelka przedstawia kredyty udzielane różnym kategorjom klientów przez Bank i jego oddziały:

|                                    | 30/IX 1924 |       | 30/X 1925 |       |
|------------------------------------|------------|-------|-----------|-------|
|                                    | Milj. Rb.  | w %   | Milj. Rb. | w %   |
| Przemysł . . . . .                 | 275.2      | 50.8  | 596.4     | 48.2  |
| T-wa Transportowe . . . . .        | 23.2       | 4.4   | 63.1      | 5.1   |
| Handel . . . . .                   | 34.7       | 6.4   | 90.8      | 7.3   |
| Kooperatywy . . . . .              | 113.6      | 21.0% | 184.8     | 14.9  |
| Instytucje bankowe i kredytowe . . | 71.7       | 13.2  | 205.5     | 16.2  |
| Inne . . . . .                     | 22.8       | 4.2   | 101.9     | 8.8   |
|                                    | 541.8      | 100.0 | 1.237.1   | 100.0 |

W roku 1924/25 Bank Państwa brał czynny udział w finansowaniu handlu zagranicznego, które rozwój zależy w zupełności od kredytów, udzielanych przez Bank. Tak więc Bank finansował wywóz zboża, drzewa, nafty, konopi, masła i t. p. i przywóz bawełny, maszyn przedziałniczych i t. p. W niżej tabelce uwidoczniony jest rozwój działalności Banku w tym kierunku.

Pożyczki, udzielone dla sfinansowania

|         | przywozu    |                          | wywozu      |                        |
|---------|-------------|--------------------------|-------------|------------------------|
|         | w milj. Rb. | w % całkowitego przywozu | w milj. Rb. | w % całkowitego wywozu |
| 1923-24 | 221.9       | 64.1                     | 203.5       | 43.3                   |
| 1924-25 | 497.3       | 80.0                     | 228.6       | 45.1                   |

Poważna rola, jaką Bank Państwa odgrywa w handlu zagranicznym, skłoniła go już dość dawno do nawiązania stosunków z bankami zagranicznymi. Bank ten posiada obecnie korespondentów w każdym ważniejszym centrum europejskim. Ostatnio dzięki rokowaniom, prowadzonym z pewnymi bankami Stanów Zjednoczonych, Anglii i Niemiec, Bank uzyskał w tych instytucjach krótkoterminowy kredyt dla finansowania handlu zagranicznego Republiki Sowieckiej.

## Urzędowa stopa dyskontowa w poszczególnych państwach.

| PAŃSTWA                   | R o k 1 9 2 6   |                 |                 | Data<br>ostatniej zmiany |
|---------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|--------------------------|
|                           | Lipiec          | Sierpień        | Wrzesień        |                          |
| Holandja . . . . .        | 3 $\frac{1}{2}$ | 3 $\frac{1}{2}$ | 3 $\frac{1}{2}$ | 2. 10. 1925.             |
| Szwajcaria . . . . .      | 3 $\frac{1}{2}$ | 3 $\frac{1}{2}$ | 3 $\frac{1}{2}$ | 22. 10. 1925.            |
| St. Zjednoczone . . . . . | 3 $\frac{1}{2}$ | 4               | 4               | 13. 8. 1926.             |
| Szwecja . . . . .         | 4 $\frac{1}{2}$ | 4 $\frac{1}{2}$ | 4 $\frac{1}{2}$ | 8. 10. 1925.             |
| Anglja. . . . .           | 5               | 5               | 5               | 3. 12. 1925.             |
| Hiszpanja . . . . .       | 5               | 5               | 5               | 23. 3. 1923.             |
| Indje . . . . .           | 5               | 5               | 5               | 21. 5. 1926.             |
| Danja . . . . .           | 5               | 5               | 5               | 24. 6. 1926.             |
| Norwegja. . . . .         | 5 $\frac{1}{2}$ | 5 $\frac{1}{2}$ | 5               | 13. 9. 1926.             |
| W. M. Gdańsk. . . . .     | 5 $\frac{1}{2}$ | 5 $\frac{1}{2}$ | 5 $\frac{1}{2}$ | 29. 7. 1926.             |
| Jugosławja . . . . .      | 6               | 6               | 6               | 23. 6. 1922.             |
| Rumunja . . . . .         | 6               | 6               | 6               | 4. 9. 1920.              |
| Czechosłowacja . . . . .  | 6               | 6               | 6               | 12. 1. 1926.             |
| Niemcy . . . . .          | 6               | 6               | 6               | 6. 7. 1926.              |
| Litwa . . . . .           | 7               | 7               | 7               | 10. 2. 1925.             |
| Łotwa . . . . .           | 7               | 7               | 7               | 1. 7. 1925.              |
| Węgry . . . . .           | 7               | 6               | 6               | 26. 8. 1926.             |
| Włochy . . . . .          | 7               | 7               | 7               | 18. 6. 1925.             |
| Belgja . . . . .          | 7               | 7               | 7               | 23. 4. 1926.             |
| Japonja . . . . .         | 7,3             | 7,3             | 7,3             | 15. 4. 1925.             |
| Francja . . . . .         | 7 $\frac{1}{2}$ | 7 $\frac{1}{2}$ | 7 $\frac{1}{2}$ | 31. 7. 1926.             |
| Austria . . . . .         | 7 $\frac{1}{2}$ | 7               | 7               | 7. 8. 1926.              |
| Finlandja . . . . .       | 7 $\frac{1}{2}$ | 7 $\frac{1}{2}$ | 7 $\frac{1}{2}$ | 29. 10. 1925.            |
| Portugalja . . . . .      | 8               | 8               | 8               | 29. 7. 1926.             |
| Grecja. . . . .           | 10              | 10              | 10              | 1. 8. 1925.              |
| Bułgarja . . . . .        | 10              | 10              | 10              | 16. 8. 1924.             |
| Rosja . . . . .           | 10              | 10              | 10              | 1. 7. 1922.              |
| Polska. . . . .           | 10              | 10              | 10              | 7. 7. 1926.              |

# WYDATKI I DOCHODY PAŃSTWA

(w tysiącach złotych)

| Wyszczególnienie                             | Projekt<br>budżetu na<br>1926 rok | Rzeczywiste<br>styczeń —<br>sierpień<br>1926 r. | % rzeczy-<br>wistych do<br>projektu<br>budżetu | Sierpień<br>1926 rok |
|----------------------------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------|------------------------------------------------|----------------------|
| <b>Wydatki ogółem</b> . . . . .              | <b>1,801.981</b>                  | <b>1,178.975</b>                                | <b>65,4</b>                                    | <b>163.161</b>       |
| „ zwyczajne . . . . .                        | 1,561.957                         | 1,056.189                                       | 67,6                                           | 146.242              |
| „ nadzwyczajne . . . . .                     | 240.024                           | 122.786                                         | 51,2                                           | 16.919               |
| <b>Administracja</b> . . . . .               | <b>1,719.569</b>                  | <b>1,171.901</b>                                | <b>68,2</b>                                    | <b>161.903</b>       |
| Władze naczelne . . . . .                    | 15.545                            | 9.811                                           | 63,1                                           | 1.304                |
| M-stwo Spraw Zagranicznych . . . . .         | 29.460                            | 25.822                                          | 87,7                                           | 3.958                |
| „ „ Wojskowych . . . . .                     | 554.086                           | 380.815                                         | 68,7                                           | 56.157               |
| „ „ Wewnętrznych . . . . .                   | 178.073                           | 107.003                                         | 60,1                                           | 14.505               |
| „ Skarbu . . . . .                           | 93.023                            | 54.499                                          | 58,6                                           | 7.213                |
| „ Sprawiedliwości . . . . .                  | 83.000                            | 48.329                                          | 58,2                                           | 7.221                |
| „ Wyz. Rel. i Ośw. P. . . . .                | 270.000                           | 184.892                                         | 68,5                                           | 30.801               |
| „ Robót Publicznych . . . . .                | 57.593                            | 54.283                                          | 89,0                                           | 9.475                |
| „ Pracy i Opieki Społ. . . . .               | 77.629                            | 57.607                                          | 74,2                                           | 6.307                |
| Inne ministerstwa . . . . .                  | 83.204                            | 46.547                                          | 55,9                                           | 8.393                |
| Renty Inwal. i zaop. (emeryt.) . . . . .     | 169.812                           | 118.363                                         | 69,7                                           | 13.751               |
| Długi Państwowe . . . . .                    | 108.144                           | 86.930                                          | 80,4                                           | 2.818                |
| <b>Przedsiębiorstwa</b> . . . . .            | <b>65.631</b>                     | <b>7.074</b>                                    | <b>10,8</b>                                    | <b>1.258</b>         |
| <b>Monopole</b> . . . . .                    | <b>16.781</b>                     | —                                               | —                                              | —                    |
| <b>Dochody ogółem</b> . . . . .              | <b>1,600.073</b>                  | <b>1,118.902</b>                                | <b>69,9</b>                                    | <b>166.222</b>       |
| „ zwyczajne . . . . .                        | 1,511.846                         | 1,070.796                                       | 7,08                                           | 155.235              |
| <b>Administracja</b> . . . . .               | <b>932.145</b>                    | <b>673.820</b>                                  | <b>72,3</b>                                    | <b>87.681</b>        |
| Podatki bezpośrednie . . . . .               | 332.585                           | 274.307                                         | 82,5                                           | 37.439               |
| „ pośrednie . . . . .                        | 108.865                           | 89.301                                          | 82,0                                           | 12.478               |
| Cło . . . . .                                | 200.000                           | 115.281                                         | 57,6                                           | 15.912               |
| Opłaty stemplowe . . . . .                   | 111.500                           | 79.954                                          | 71,7                                           | 10.837               |
| Dodatek 10% do danin publicz. . . . .        | —                                 | 1.905                                           | —                                              | 1.540                |
| Inne dochody administracyjne . . . . .       | 179.195                           | 113.072                                         | 63,1                                           | 9.475                |
| <b>Przedsiębiorstwa (netto)</b> . . . . .    | <b>108.410</b>                    | <b>50.921</b>                                   | <b>47,0</b>                                    | <b>20.647</b>        |
| <b>Monopole (netto)</b> . . . . .            | <b>471.291</b>                    | <b>346.055</b>                                  | <b>73,4</b>                                    | <b>47.907</b>        |
| Dochody nadzwyczajne . . . . .               | 88.227                            | 48.106                                          | 54,5                                           | 9.987                |
| <b>Administracja</b> . . . . .               | <b>80.722</b>                     | <b>48.106</b>                                   | <b>59,6</b>                                    | <b>9.987</b>         |
| <b>Przedsiębiorstwa i monopole</b> . . . . . | <b>7.505</b>                      | —                                               | —                                              | —                    |